

[Per Hækkerup.]

Mange vil — efter min opfattelse overfladisk — mene, at det standpunkt, regeringen her har foreslået tinget at indtage, og som mit parti anbefaler, er udtryk for en ny holdning fra dansk side i markeds-spørgsmålet. Det er det imidlertid ikke; derimod er det udtryk for, at vi befinder os i en ny situation, og en ny situation kræver naturligvis andre midler og andre svar.

Det er ikke nogen ny holdning, vi indtager, for det har hele tiden været vort ønske at få den store europæiske markedsdannelse. Dette ønske om at få det store europæiske marked udspringer dels fra en europæisk betragtning, dels fra en mere snæver dansk betragtning — fra en europæisk politisk-økonomisk betragtning i overensstemmelse med socialdemokratiets traditionelle internationale indstilling og tillige i overensstemmelse med den faktiske udenrigspolitiske udvikling, der, som den højtærede udenrigsminister beskrev det, havde medført, at det ødelagte og splittede Europa følte sig i hvert fald reduceret i forhold til de to magter, der efter den anden verdenskrig var dukket op som de eneste virkelige hovedmagter: USA og Sovjetunionen; det er også i overensstemmelse med den teknisk-økonomiske udvikling, der har umuliggjort det at løse de økonomiske problemer inden for de rammer, de små nationalstaters grænser fastlægger — og ud fra en snævrere dansk betragtning af økonomisk karakter, der siger os, at vi må tilstræbe, at markedsdannelserne får en sådan form, at vi er med i et marked, der i hvert fald omfatter begge vore største handelspartnere, og at vi modsat søger at undgå en udvikling, der fører os til, at vi tvinges til at vælge mellem to markedsdannelser, som hver især rummer den ene af vore to største handelspartnere, Tyskland og England.

Ud fra disse betragtninger havde vi håbet på, at løsningen med det store frihandelsområde, som blev drøftet på europæisk basis i årene 1957-58, var blevet til virkelighed. Det er også bekendt, at vi

fra dansk side — så vidt jeg ved alle sammen med den højtærede udenrigsminister i spidsen — arbejdede for dette mål. Indtil udgangen af 1958 var der også i det høje ting enighed om at støtte en sådan politik. Men som bekendt brast håbet i december 1958, og dermed stod vi for første gang i en ny situation med hensyn til markedsdannelsen.

Det spørgsmål, der rejste sig, efter at det store frihandelsområde ikke var blevet til noget og den eneste realitet, der stod tilbage på markedsdannelsernes område, var de seks' fællesmarked, var det, som vi diskuterede i tinget i februar 1959: om Danmark skulle gå ind i de seks, eller om vi skulle søge andre veje. Vi sagde dengang — det vil sige det store flertal her i tinget — nej til at indtræde eller til at anmode om indtræden i de seks; vi sagde nej med begrundelser, som jeg ikke skal gentage, men som, hvad jeg gerne vil understrege, efter min opfattelse i overvejende grad stadig er gyldige, og som efter min opfattelse, hvis vi i dag stod over for det samme spørgsmål: en isoleret dansk tilslutning til de seks' fællesmarked, ville føre mit parti til også i dag at sige nej.

De andre veje førte ikke, sådan som mange af os havde håbet på det, til dannelsen af en nordisk toldunion som gennemgangsled og forberedelse til det større europæiske marked, der uforandret var vort mål; men de førte til dannelsen af det, man har kaldt det lille frihandelsområde eller de syv. Allerede få måneder efter, i juli 1959, måtte vi her i tinget tage en principbeslutning, der som bekendt delte det høje ting i flere synspunkter; partiet venstre anbefalede ved den lejlighed folketinget en isoleret dansk tilslutning til de seks i stedet for en indmeldelse i de syv. Det kommunistiske parti anbefalede det høje ting hverken at gå ind i de seks eller i de syv, og de øvrige partier i tinget gav tilslutning til en dansk indmeldelse i de syv.

Det vil sikkert også erindres, at ikke mindst på dansk initiativ blev det under